

Σεπτέμβρης μήνας, τρυγητής

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Φθάσαμε και στον **Σεπτέμβριο**, τον πρώτο μήνα του

φθινοπώρου, που μόνο φθινόπωρο δε θυμίζει. Ο καιρός είναι συνήθως καλοκαιρινός, οι θερμοκρασίες υψηλές, στην αρχή του μήνα συνεχίζονται οι καλοκαιρινές διακοπές και τίποτε δεν θυμίζει, το πρώτο μισό τουλάχιστον, ότι μπαίνουμε σε μια άλλη εποχή. Βέβαια, τυπικά η εποχή αλλάζει στο τέλος του μήνα στις 22 Σεπτεμβρίου, οπότε συμβαίνει η φθινοπωρινή ισημερία, δηλαδή την ημερομηνία αυτή έχουμε ίση διάρκεια μέρας και νύχτας. Μετά από τρεις μήνες η μέρα θα αρχίσει να μικραίνει προς όλο και περισσότερο ύψους.

ο λαός μας, σηματοδοτεί μια σειρά από εργασίες που έχουν σχέση με τα κλήματα, τα αμπέλια, και τον καρπό τους, το σταφύλι, που μας δίνει το κρασί. Παλιότερα, πριν από την εκβιομηχάνιση της οινοποιίας, όλη αυτή η διαδικασία ήταν ένα πανηγύρι για τις περιοχές παραγωγής κρασιών, όπου ο τρύγος κρατούσε πολλές μέρες. Οι παραγωγοί μάζευαν τα σταφύλια στα πατητήρια, όπου έβγαινε ο πρώτος χυμός, ο μούστος, που στη συνέχεια συγκεντρωνόταν στα βαρέλια, για να αρχίσει η ζύμωση και μετά από μερικούς μήνες να παραχθεί το κρασί. Σήμερα όλη η διαδικασία είναι αυτοματοποιημένη. Μόνο σε πανηγύρια και εκδηλώσεις που γίνονται στην Ελλάδα αλλά και σε όλες τις οινοπαραγωγές χώρες, θήκες που υπήρχαν παλιότερα στην παραγωγή του κρασιού. Στο ο Σεπτέμβριος παριστάνεται ως τρυγητής.

Ο μήνας αυτός, όπως και οι υπόλοιποι που ακολουθούν ως το

τέλος του χρόνου, παίρνει το όνομά του από το λατινικό αριθμητικό *septem*, που σημαίνει *επτά*. Ήταν ο έβδομος μήνας του ρωμαϊκού ημερολογίου, του οποίου το έτος άρχιζε, όπως ήδη γνωρίζουμε, από τον Μάρτιο. Στις αρχές των πρώιμων βυζαντινών χρόνων η 1η Σεπτεμβρίου καθιερώθηκε ως η αρχή του εκκλησιαστικού έτους. Στην εκκλησιαστική γλώσσα αυτό θα το ακούσετε ως «αρχή ινδικτιώνος». Αυτή η ελληνοποιημένη λατινική λέξη δηλώνει ένα σύνολο 15 ετών και κατ' αρχάς είχε σχέση με τις οικονομικές και φορολογικές υποχρεώσεις των πολιτών προς το κράτος για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Το 2014, που διανύουμε, είναι το 7ο έτος του κύκλου αυτού των 15 ετών.

Η δεσποτική γιορτής της *Ύψωσης του Τιμίου Σταυρού* δίνει στον Σεπτέμβριο κι άλλη λαϊκή ονομασία: **Σταυρίτης** ή **Σταυριάτης**. Η γιορτή, σύμφωνα με την

υπάρχουσα ιστορική πληροφόρηση έχει σχέση με την ανεύρεση του χαμένου μέχρι τότε Σταυρού του Κυρίου. Η μητέρα του Μεγάλου Κωνσταντίνου, η αγία Ελένη, προχώρησε σε ανασκαφές στα Ιεροσόλυμα προκειμένου να βρει τον Σταυρό, ο οποίος ήταν, σύμφωνα με την τότε υπάρχουσα πληροφόρηση, θαμμένος κάτω από τα χώματα του Γολγοθά. Πράγματι, μετά από την ανασκαφή που έκανε, βρήκε τρεις σταυρούς. Καθώς δημιουργήθηκε το ερώτημα ποιος από αυτούς ήταν ο σταυρός του Κυρίου μας, έγινε ένα μικρό θαύμα. Δίπλα σ' έναν από τους σταυρούς βλάστησε ένα λουλούδι ευωδιαστό, ο γνωστός μας βασιλικός, που ονομάστηκε έτσι επειδή έδειξε τον Σταυρό του Βασιλέα των ουρανών στον βασιλέα του Βυζαντίου. Στις 14 Σεπτεμβρίου 333 έγινουν τα εγκαίνια του

ναού της Αναστάσεως του Κυρίου, στα Ιεροσόλυμα. Αυτή

την ημέρα ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων ύψωσε στον άμβωνα τον Σταυρό που είχε βρεθεί πριν από μερικές μέρες. Έτσι, από τότε καθιερώθηκε η γιορτή αυτή.

Βέβαια υπάρχει και μια συνέχεια περίπου τρεις αιώνες αργότερα. Το 614 οι Πέρσες κατέλαβαν τα Ιεροσόλυμα κι έτσι ο Σταυρός πέρασε στην κατοχή τους. Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος, το 628 εκστράτευσε εναντίον των Περσών, πήρε τον Σταυρό και, στις 14 Σεπτεμβρίου και πάλι, τον ύψωσε στη Μεγάλη Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης. Τότε έψαλαν για πρώτη φορά και τον γνωστό ύμνο: «Σ ὦσον, Κύριε, τόν λαόν Σου καί εὐλόγησον την κληρονομίαν Σου}, νίκας τοῖς βασιλεῦσιν κατά βαρβάρων δωρούμενος καί τό σόν φυλάττων διά τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα».

Ο λαός μας έχει να πει αρκετές παροιμίες για τον Σεπτέμβριο. Να μερικές από

Τον Τρυγητή τ' αμπελουργού πάνε χαλάλι οι

κόποι.

Αν ίσως βρέξει ο Τρυγητής, χαρά στον τυροκόμο.

Του Σταυρού σταύρωνε και δένε.

Του Σεπτέμβρη οι βροχές, πολλά καλά μας φέρνουν.

Μάρτη και Σεπτέμβρη ίσια τα μεσάνυχτα.

Τον Σεπτέμβρη τα σταφύλια, τον Οκτώβρη τα κουδούνια.

Το αγιολόγιο τους μήνα, εκτός από τους αγίους, μερικοί από τους οποίους εικονίζονται παρακάτω, έχει και τη θεομητορική γιορτή της γέννησης της Θεοτόκου, που τη γιορτάζουμε στις 8 Σεπτεμβρίου. Την επόμενη μέρα, στις 9 Σεπτεμβρίου, τιμώνται οι γονείς της Παναγιάς μας, ο Ιωακείμ και η Άννα.

ΑΓ. ΣΥΜΕΩΝ Ο ΣΤΥΛΙΤΗΣ
1 Σεπτεμβρίου

ΑΓ. ΜΑΜΑΣ
2 Σεπτεμβρίου

ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΜΩΥΣΗΣ
4 Σεπτεμβρίου

ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
8 Σεπτεμβρίου

ΑΓ. ΙΩΑΚΕΙΜ ΚΑΙ ΑΝΝΑ
9 Σεπτεμβρίου

ΑΓ. ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΣ Ο ΜΑΓΕΙΡΟΣ
11 Σεπτεμβρίου

ΥΨΩΣΙΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
14 Σεπτεμβρίου

ΑΓΙΑ ΕΥΦΗΜΙΑ
16 Σεπτεμβρίου

ΑΓ. ΣΟΦΙΑ & ΘΥΓΑΤΕΡΕΣ
17 Σεπτεμβρίου

ΑΓ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
20 Σεπτεμβρίου

ΑΓΙΑ ΘΕΚΛΑ
24 Σεπτεμβρίου

ΑΓΙΑ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ
25 Σεπτεμβρίου

Αφού έμαθες αρκετά για τον μήνα Σεπτέμβριο, μπορείς, αν θέλεις, να φτιάξεις ένα παζλ συνθέτοντας μια ξυλογραφία με θέμα τον τρύγο. Κάνε κλικ παρακάτω.